

Janika Regelin

VASTAKARVANLÄHTÖAIKA

Kuvataiteen koulutusohjelma
2015

VASTAKARVANLÄHTÖAIKA

Regelin, Janika

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Kuvataiteen koulutusohjelma

Toukokuu 2015

Ohjaaja: Velhonoja, Matti Hautala, Päivi-Maria Hautala

Sivumäärä: 25

Liitteitä: 1

Asiasanat: identiteetti, mielenterveys, taiteilijuus, aikuistuminen

Opinnäytetyöni kirjallisessa osuudessa pohdin identiteettiäni ja taideopintojeni vaikutusta siihen. Tekstissäni kerron miten hoidin ja korjasin mieltäni sekä muistelen mitkä tapahtumat ja seikat johtivat oman taiteilijaidentiteettini löytymiseen. Kerron avoimesti taideopiskeluni ja taiteellisen työni kipupisteistä ja henkisestä kuormittavuudesta, sekä pohdin mahdollisia ratkaisuja näihin ongelmiin.

SHEDDING THE WRONG HAIR

Regelin, Janika

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in

May 2015

Supervisor: Velhonoja, Matti Hautala, Päivi-Maria

Number of pages: 25

Appendices: 1

Keywords: identity, mental health, mind, growing up

In the written part of my thesis I ponder my identity and the impact my art studies has had to it. In my text I tell about how I took care of and fixed my mind and I think back to the events and circumstances that lead to the discovery of my identity as an artist. I tell openly about the mental workload and pain that I have had in my artistic work and during my studies and reflect upon of possible solutions to these problems.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
1.1	Taiteilijan tehtävä.....	5
2	ONNELLISTEN TÄHTIEN ALTA.....	6
2.1	Murtumispiste, joka muutti kaiken	7
2.2	Kryptonitti.....	8
2.3	Flow	9
3	METSIEN KESKELLE	10
3.1	Sielu	12
3.2	Energia	13
3.3	Vetovoimanlaki.....	14
4	LUMI EI OLE VALKOISTA EIKÄ MUSTE MUSTAA	15
4.1	Haluan jäädä, kun pitäisi lähteä	16
5	TILAA UUELLE.....	17
5.1	Taideopiskelijan kriisit.....	18
6	ROHKEASTI KOHTI KIPUA JA TUSKAA.....	19
6.1	Mieli.....	20
6.2	Flashback ja Blackout.....	22
	LIITTEET	24

1 JOHDANTO

Minusta vaikuttaa siltä, ettei minulla ole mitään muuta niin tärkeää ja perusteltua annettavaa tähän yhteiskuntaan ja maailmaan kuin oma haluni ja lahjakkuuteni kuvan tekoon. Koen, että minun on opiskeltava tämä ammatti ja minun on toimittava siinä.

Ylläoleva teksti on suora lainaus omasta motivaatio kirjeestäni, jolla hain opiskelemaan Satakunnan ammattikorkeakouluun vuonna 2011, tälle alalle, jolle nyt valmistunut. Motivaatiokirjeeni on ollut minulle lähtökohta ja muistutus koko opintojeni ajan. Miksi tulin tähän koulutukseen sekä mitä halusin täällä oppia. Olen säilyttänyt kirjettä vetolaatikossa omassa työtilassani ja käynyt lukemassa sitä useita kertoja kuluneen neljänvuoden aikana. Hakeutuessani kouluun minulla siis on jo ollut jokin mielikuva siitä, mitä työtä olen tullut tekemään.

1.1 Taiteilijan tehtävä

Taiteilija pohtii työssään hyvin usein itseään ja identiteettiään. Hyvän teoksen lähtökohdat ovat taiteilijalla itsessään valmiina. Hyvässä teoksessa on mielestäni läsnä rehellisesti ja avoimesti taiteilija itse tai jokin osa taiteilijasta. Teos on puhutteleva ja samaistuttava, kun nämä ainekset ovat onnistuneesti teoksessa läsnä.

Taiteilija tutkii itseään ja ympäristöään ja tekee työnsä sen pohjalta mitä hän niistä löytää. Tämä on taiteilijan tehtävä ja työ. Se on mielestäni arvokasta ja tärkeää työtä. Tavallaan jokainen teos on taiteilijan omakuva ja peili, johon me muut voimme itseämme heijastaa. Minä olin täällä, minä elin, minä tein, minä näin, koin ja tunsin.

Jokaisen meistä tulisi tehdä tämä matka itsen. Kenenkään ei tarvitse olla taiteilija, jotta niin voisi tehdä. Koen, että ihmiskuntaa lävistää itsetuntemuksen ja omanarvon tietämisen puute. Väitän rohkeasti, että nämä puutteet johtavat lähes jokaiseen ongelmaan, joita maailmassamme ja ihmiskunnassamme on. Siksi jokaisella on vastuu tehdä työtä itsensä tuntemisen ja kehittämisen eteen. Tässä työssä taiteilija ja taide toimivat hyvänä kättilönä.

Elin itse vuosikausia onnettomana vain selviytyen päivästä päivään. Koin olevani olosuhteiden ja tilanteiden uhri. Onnellisuus oli muita varten, ei minua. Tämä kaikki muuttui näiden neljän opiskeluvuoden aikana. Opiskellessani itselleni ammatin löysin samalla itseni. Sanat eivät riitä kuvaamaan sitä kuinka vapauttavaa on tipauttaa väärän identiteetin taakka hartioilta. Kuvan keinoin se onnistuu.

Tämä teksti on enemmän muistelmia ajastani Kankaanpäässä ja kuinka se, tämä aika, on minua muokannut, kasvattanut, aikuistanut sekä taiteilijana että ihmisenä. Jokaisen meistä polku itsen on yksilöllinen. Kerron tässä omasta polustani. Lopuksi kerron myös taiteellisesta lopputyöstäni.

2 ONNELLISTEN TÄHTIEN ALTA

Lähtökohtaisesti toivomme ja oletamme jokaisen lapsen tulevan maailmaan mukanaan kaikki fyysisen ja henkisen toiminnan ja kehittymisen edellytykset. Tiedämme kyllä, että kaikki ihmiset eivät saa täydellisyyttä hipovia kortteja heti syntymässään. Nykytieteen avulla voimme ennustaa ja ennakoita monet lapsen mahdolliset sairaudet usein jo ennen lapsen syntymää. Pystymme avittamaan ihmisen maailmaan lähes aina turvallisesti vaarantamatta lasta tai hänen äitiään. Meillä on keinot ja laitteistot auttaa niitä, joilla on huonompi startti elämälle kuin toisilla.

Minä itse olin täysin terve tyttövauva, kun synnyin. Sanotaan, että elämän kaikki edellytykset olivat kohdallaan minussa. Voitin myös syntymähetkelläni lotossa ja synnyin Suomessa ja vieläpä jo tuolloin yhdessä maamme kansainvälisestikin arvostetuimmista opetus- ja tutkimus-sairaaloista, Oulun Yliopistollisessa Keskus-sairaalassa (nykyisin Oulun Yliopistollinen Sairaala). Sain myös geneettisen voittopotin, mikäli ajatella älykkyyttä. Molempien, sekä isäni, että äitini puolelta sukua löytyy pitkä lista opettajia, juristeja, lääkäreitä, insinöörejä, muusikkoja muutamia ammatteja nimeni. Sukuni sairaudet olivat jo tuolloin hoidettavissa tai jopa parannettavissa,

syöpää lukuun ottamatta. Olin siis voittajien leirissä, kun synnyin. Elämäni ensimmäinen vastus oli sairaalassa saamani märkärupi, mutta ainakin teoriassa, edes siihen saakka kun, äitini kantoi minut ulos sairaalaan ovista lokakuussa 1982, kaikki oli täysin täydellistä.

2.1 Murtumispiste, joka muutti kaiken

Kaksikymmentäseitsemän vuotta myöhemmin kyllästymiseni elämäni hankaluuteen tuli huippuunsa. Olin jälleen kerran maannut sängyssä koko päivän itkien ja hautoen itsemurhaa. Koko elämäni syntymäni jälkeen oli ollut yhtä graniitin läpi pylly edellä mäntyyn kiipeämistä ja olin täysin uupunut. Vaikka syntymäni hetkellä kaikki oli ollut lähes täydellistä. Elämäni sen jälkeen oli ollut hyvin rankkaa. Tämä kaikki oli särkenyt mieleni lopullisesti tai niin minä kuvittelin. Olin jo useamman vuoden hankkinut ja saanut ammattilaisten apua mieleni ongelmiin.

En väitä, etteikö mikään saamani apu olisi tehonnut. Minulla saattoi olla viikkoja jopa muutaman kuukauden hyviä ja täysin toiminnallisia kausia, mutta sitten kaikki jälleen sortui ja nopeasti. Onnellsuuteni pakeni minulta nopeampaa kuin sitä saavutin. Toimintakykyni haavoittui aina juuri sillä hetkellä, kun kuvittelin sen tulleen edes lähelle tasoa, jota pidän normaalina.

Palaamme takaisin sängylleni keväeseen 2009. Edellisenä viikkona olin saanut koulullani paniikkikohtauksen reaktiona stressiini, jota en ollut saanut laukaistua ennenkuin stressini oli noussut vaaralliselle tasolle. En muista itse tilanteesta paljoakaan. Olin viettänyt aamuni oppilaitokseni lähellä olleessa kukkakaupassa tehden luonnoksia etsauksiin, joita minulta pyydettiin portfoliota varten. Palattuani koululle kinastelin jostakin opettajani kanssa ja seuraavaksi muistini palaa takaisin pöydän alta, jossa makasin kuola poskella hyperventiloimassa. Välähdyksen omaisesti muistan paranoian ja kuolemanpelon tunteet. Tämän jälkeen minut valtasi totaalinen uupumus, josta en toipunut viikkoihin. Stressi oli viimein lauennut.

Jäin loppukevääksi sairaslomalle ja palasin syksyllä takaisin opintojeni pariin. Stressinhallintakykyni ei sairaslomallani mitenkään mainittavasti muuttunut parempaan

suuntaan. Tiesin kuitenkin, etten voisi jatkaa elämääni enää samoin. Peläten jatkuvasti uutta kohtausta, joka tiputtaisi minut taas sängyn pohjalle.

Kevään 2009 ja alkuvuoden 2011 välissä minulla oli peräti neljä vakavaa ja vaikeaa sairaskohtausta. Yksi niistä olisi saattanut vaatia minun henkeni, sillä olin tuupertunut ulos lumihankeen, josta minut onneksi löydettiin ennen kuin mitään peruuttamatonta ehti tapahtua. Pyysin toistuvasti apua, mutta ainut apu, jota sain, oli hajanaiset käynnit psykologilla ja masennuslääkkeet, sekä rauhoittavat lääkkeet unen saamiseksi. Minulta on vienyt monia vuosia tajuta kunnolla, että kattodiagnoosini päättyy sanaan stressihäiriö. Stressihäiriö todellakin merkitsee stressin aiheuttamia häiriöitä toiminnassani.

2.2 Kryptonitiitti

Traumaperäinen stressihäiriö, on diagnoosi, jonka sain vuonna 2000 syksyllä, milloin aloitin kuusi vuotta kestäneet viikoittaiset visiitit Oulun Traumaterapia-keskuksessa. Kaikilla ihmisillä on elämässään jonkin asteisia traumaattisia kokemuksia. Ihan jokaisesta traumasta ei tule jälkioireita tai synny stressihäiriötä. Omat traumani syntyivät vuosien saatossa lukuisien kokemieni vaikeiden ja traumaattisten tapahtumien johdosta.

Trauman jälkeiset reaktiot ovat sekä fyysisiä, psyykkisiä ja emotionaalisia. Itselläni trauman reaktioina ovat olleet mm. erilaiset pelko tilat, eristäytyminen, itsesyytökset, käyttäytymisen säätelemisen ongelmat, univaikeudet, vaikea masennus, paniikkihäiriöt, luottamuksen puute, vaikeudet koulussa ja työpaikalla, välinpitämättömyys itsestäni huolehtimiseen, säikähtämisen herkkyys, itsetuhoiset ajatukset, toistuvat säröt päässä ja kehossa, toivottomuus ja elämän uskon menetys. Toistuvat tulehdukset ja tulehdus-sairaudet, hengitysvaikeudet, syömisvaikeudet, ahdistuneisuus, ärtyneisyys, konfliktien etsiminen, kontrollintarve, vetäytyneisyys, turtuneisuus ja kyvyttömyys tuntemaan yhtään mitään, ovat myös tuoneet vaikeuksia elämääni. Oireet yhtäkaikki veivät minulta vuosiksi työ- ja opiskelukyvyn.

Esimerkiksi väkivaltarikoksen uhriksi joutuminen voi vaurioittaa uhria pitkäksi aikaa eteenpäin. Kun rikos toistuu päivittäin vuosia, siitä toipuminen voi viedä uhrilta lopun elämän. Tämän vuoksi jotkin oikeuslaitoksemme väkivaltarikoksista langettamat tuomiot tuntuvat minusta lähinnä vitsille.

Stressi sinällään voi olla ihan hyväkin asia. Sopivana annoksena se saa ihmisen pistämään parastaan. Stressin käydessä sietämättömäksi on sillä terveyttä rapistavia vaikutuksia. Kuvittele, että stressi on ämpäri, jota täytetään vedellä. Ämpärissä on rajansa siedettävän hankalan ja vaikean kohdalla. Jossain vaiheessa vesi menee yli ämpäriin reunan, ihmisen sietokyky on ylittynyt. Jokaisella ihmisellä on tuo ämpäri. Useimpien ämpärissä on myös reikä pohjassa, josta ämpäri tyhjenee. Minun ämpärini ei koskaan tyhjene kunnolla. Olettaisin, että minun ämpärini reikä on tukossa ainakin osittain. Kehossani ja aivoissani alitajunnassa kytee valmiina päättymätön stressitila. Minun on vahdittava tarkoin, etten päästä hanasta liikaa vettä ämpäriini kerralla. Stressini laukeaa hitaasti, jos ei ollenkaan. Trauma on minulla tuo tukkeuma, joka estää stressin laukeamisen ja ämpäriin täyden tyhjenemisen.

Olen kokenut, että luova toiminta toimii minulle myöskin stressinlaukaisijana aina silloin, kun saan itseni purettua työhöni, grafiikkaan tai kirjoittamiseen. Toinen täsmälääke on liikunta läkähdyspisteeseen mieluiten ulkosalla. Joskus myös rauhallinen keskustelu ystävien kesken tuo stressiä alas. Kunnan rauhallinen itku ajan kanssa voi myös laukaista stressiä, se on kuitenkin ylellisyyttä.

2.3 Flow

Talvella 2011 olin työharjoittelussa ammattiopintoihini liittyen. Tuo noin kahden kuukauden ajanjakso oli helppo ja rauhallinen. Pitkästä aikaa tunsin onnellisuutta ja tyytyväisyyttä elämääni. Koin elämäni merkitykselliseksi ja sujuvaksi. Vaikka yksi pahimmista paniikkikohtauksistani osui työharjoittelulleni, pääpiirteissään tuo aika oli helppo. Mietin usein, että mikä ajanjaksossa oli niin paljon erilaisempaa kuin muuten

elämässäni. Ehkä se oli työpaikkani rauhallinen rytmi ja se, että siellä keskityttiin kulttuurin tuottamisen opetteluun. Harjoittelupaikassani tehtiin joka päivä omilla käsillä jotain luovaa. Tutustuin muutaman sattuman kautta Flow'n termiin ja päädyin tekemään aiheesta opinnäytetyöni samana keväänä.

Flowlla viitataan niin sanottuun optimaaliseen tilaan jossa ”elämä vain sujuu” ilman turhia ponnisteluja. Ihminen on tutkitusti onnellisimmillaan tässä tilassa. Flow saavutetaan keskittymällä koko kapasiteetilla tavoitteelliseen toimintaan, joka on yksilölle mielekäs. Toiminta on sopivassa suhteessa yksilön tavoitteiden ja kykyjen kanssa. Flown aikana psyyke vahvistuu ja kompleksoituu. Siten ihminen saa oman psyykeensä hetkellisesti täysin hallintaansa. Flow aikana ihmisen poimima informaatio ympyröivästä maailmasta tukee käsillä olevaa tehtävää. Tämän vastakohtana on psyykeen kaaos, niin sanottu entropia, eli kaaoksen tila. Psykologi Mihály Csíkszentmihály on tutkinut onnellisuutta jo vuosikymmeniä ja flow on kuuluisin hänen teorioistaan

Lienee sanomattakin selvää, että jo pelkästään tämä tieto sai minut innostumaan todella. Sisälläni virisi toivo siitä, että onnellisuudesta voisi saada pysyvän tilan. Ehkä sitkin voin oppia kontrolloimaan mieltäni. Flow:hun on vain aika vaikeaa päästä. Ja flow-tila on hyvin, hyvin häiriöherkkää.

3 METSIEN KESKELLE

Valmistuminen kuva-artsaaniksi 2011 keväällä ja se, että tulin valituksi opiskelemaan Satakunnan Ammattikorkeakouluun Kankaanpäähän, käynnisti yhden suurimmista muutoksista elämässäni siihen asti. Stressitasoni loikki varmasti ensimmäisen puolivuotta mesosfäärissä. Muutto Oulusta vieraalle paikkakunnalle, uudet ihmiset, uusi ympäristö, uudet opiskelutavat ja oppilaitoksemme lakkautusuhka, kaikki nämä vetivät kehoni äärimmilleen ja sairastelin taajaan koko syksyn. Välillä silti minua onnisti löytää kytkös flow-tilaan. Usein tämä tapahtui öisin koululla yksinäisyydessä maalaten ja piirtäen.

Koko ensimmäisen lukuvuoden minulla oli trendinä olla yksin koululla maalaamassa, piirtämässä ja satuja kirjoittelemassa. Täytin aikaani luonnoskirjoilla ja saduilla. Vetydyin täysin yksinäisyyteen. Siinä missä muut vuosikurssilaiseni käyttivät vapaa-aikaansa tutustuen toisiinsa, minä olin yksin omissa maailmoissani.

Oli tammikuu 2012 kun tajusin olevani syvästi masentunut. Mutta siinä masennuksessani oli jotain varsin uutta ja omituista. Toisaalta olin ahdistunut ja surullinen ja toivoin kuolemaa. Mutta toisaalta olin vahvemmin elämässä kiinni kuin koskaan. Nautin yksinäisyydestäni piirrosteni ja satujeni keskellä, nautin opiskelusta ja olin suorastaan häikäilemättömän onnellinen.

Vietin Jouluni koulussa tehden serigrafiaa, minulle uutta tekniikkaa. Korjailin myös vanhoja vedoksiani maalaten niiden päälle. Kokeilin erilaisia tapoja piirtää ja maalata. Pohdin, mikä tyylini oli ja miten sitä kehittäisin. En kaivannut ketään keskustelemaan asiasta. Minkä nyt valmistumisen kynnyksellä tiedän olevan virhe, täysi eristäytymisen pitkäksi aikaa on ehkä pahinta mitä taiteilija voi itsellensä tehdä.

Minut sai pois koulusta vain kaksi seikkaa, kissani ja kirjojen lukeminen. Kirjoja en voinut lukea kotona, en vain kyennyt keskittymään tarpeeksi. Otin tammikuussa tavan mennä Kankaanpään kuntoutuskeskuksen kahvioon juomaan teetä ja kahvia ja lukemaan. Nautin taustahälinästä ja saatoin katsella kuntoutettavien pieniä iltapuuhia sivusilmin. Ihailin salaa heidän energiaansa ja positiivisuuttaan vaikka useimmat heistä olivat sairaana, olivat olleet jo pitkään. Näin vietin monet illat keväästä 2012.

Koska mieleltäni olin masentunut ja samalla onneni kukkuloilla, odotin mielenkiinnolla kumpi tila minussa saisi voiton tai sitten ehkä romahtaisin lopullisesti. Tunsin usein tunnetta, että seurasin itseäni ikään kuin vierestä. Eräänä tammikuun päivänä kuljin koko päivän itseni sivussa, itseäni tarkkaillen. Tämän kaiken keskellä olin silti olosuhteisiin nähden hämmästyttävän tuottelias ja toimintakykyinen.

Lukemiseni todennäköisesti esti minua sekoamasta lopullisesti tai vahingoittamasta itseäni. Luin suurella mielenkiinnolla kirjoja hengellisyydestä ja Jumalasta. Flow-tilaan pääsy oli minulle ollut taas kuukausia hyvin hankalaa ja melkein mahdotonta. Mieltäni kaiversi ajatus, ettei minulle kerrota nyt ihan kaikkea. Ainakin laiha aavistus,

että olotilassani oli jotain suurempaa takana kuin mieleni viimeinen yritys pysyä ka-
sassa

3.1 Sielu

Teologinen oli minulle määränpää ja syy minkä vuoksi aikoinani hankkiuduin lukioon. Uskonto ja uskomukset kiehtovat minua yhä tänäkin päivänä. En ole silti koskaan ko-
kenut itseäni uskovaiseksi, enkä liioin uskonnolliseksi. Papiksi en olisi halunnut, tut-
kijaksi kylläkin. Elämäni vaikeimpina aikoina olen saanut lohtua ja turvaa ajatuksesta,
että vastoinkäymisilläni on jokin merkitys. Sain vauvana luterilaisen kasteen ja olen
rippikouluni käynyt, kuten tapoihin kuuluu.

Luin Raamattua huolellisesti kaksikymmentä täytettyäni ja se johti kirkosta eroami-
seeni seitsemän vuotta myöhemmin. Koen jokaisen uskonnon jumalakäsitteen ja tul-
kinnan taakkana ja ahdistavana. En tunne istuvani seurakuntaan, minulla on aina liikaa
kysyttävää ja kyseenalaistettavaa. Minua vaivaa se, että uskonto tuntuu junnaavan pai-
kallaan. Ihmiset ovat ikään kuin hiljaa keskenään sopineet, että Jumala ja jumaluus on
jotakin mitä ei ajatella uusiksi tai josta ei ole mitään uutta saatavilla. Jumalan armo-
tomuus ja hänen rakkautensa ehdollisuus tai ainakin tulkinnat siitä, työnsivät myös
minua kauemmaksi.

Karman ajatus ärsytti myös; Oletettavasti olen ollut paha ihminen edellisessä elämäs-
säni, kun nyt elän vaikeuksien keskellä. Enkä toki ole edes maininnut Helvetti-oppia,
perisyntiä, lapsikastetta, viimeistä tuomiota, kadotusta tai maailmanlopun odotusta, tu-
puttamisesta puhumattakaan. Loppujen lopuksi lukio jäi minulta kesken, eikä teologi-
nenkaan houkutellut minua enää. Kiinnostukseni uskontoihin jäi kytemään kuitenkin
mieleni sopukoihin.

Keväällä 2012 etsin siis lohtua kirjoista ja aloin ensimmäistä kertaa todella pohtia, että
puheet sielusta saattavat pitää oikeasti paikkaansa. Neale Donald Walschin kirjojen
Keskusteluja Jumalan kanssa I - III kautta, sain aivan vastakkaista ajateltavaa Juma-
lasta, sielusta, ajasta, muutoksista, elämän tarkoituksesta kuin mitä koskaan aiemmin.
Mieleni sai märehdittävää ja kuoleamisen ajattelu loppui vähitellen.

Yhtenä kauniina aamuna, ymmärsin, havainnoin, sekä koin sieluni ensikertaa elämänsäni. Tietoisuus oman, meille kaikille yhteisen, sielun olemassa olostani, lopetti masentuneisuuteni kuin seinään.

Tärkeintä havainnossani oli ja on yhä edelleen se, että sielu on ikuinen särkymätön, likaantumaton, puhdas ja täydellinen, että minä jaan tämän sielun yhdessä jokaisen elollisen olennon kanssa koko maailmakaikkeudessa. Mikä parasta tuo sielu on käytävissä ja sen kautta pystyn elämään täydemmin ja voimakkaammin kuin ikinä aiemmin. Tämä tietous on mullistanut elämäni ja se on myös pala palalta muokannut tapaan tehdä taidetta, sekä lähestyä luovuutta.

Ykseyden kokemukseni on vain vahvistunut muutaman viimevuoden aikana. Sielu on siis kaikkialla, ei vain minun tai sinun kehosi sisällä. Vaan kaikkialla. Meillä ei oikeastaan ole sielua vaan sielulla on meidät. Minä kutsun yhteistä sieluamme elämäksi, jumalaksi, yhdeksi tai energiaksi.

3.2 Energia

Taiteilijana usein esimerkiksi huomaan, kuinka taiteilijat ammattikuntana ovat hyvin kiinni ns. kollektiivitajunnassa. Kollektiivitajunta on sielusta käsin ammenettavissa oleva kaiken elollisen muistiaines. Koska sielu on jaettu, ikuinen ja rajaton, on sen muisti ja tietous myös sitä. Usein olen pysähtynyt ihmettelemään sitä miten yhteisnäyttelyn teokset linkittyvät toisiinsa lähes saumattomasti, vaikka tekijöitä olisi kymmenen ja jokainen tekisi työtään eripuolella maata yksinäisyydessä ja toisilleen mitään puhumatta. Teokset tuodaan näyttelytilaan ja sitten ihmettelemme kuinka muodot värit ja tematiikat ovat kuin yhden ihmisen aikaansaannos. Tai miten käytyäni Helsingissä 15 galleriaa lävitse, 15 eri taiteilijan teokset käsittelevät kaikki saman asian eri puolia.

Viimeisimpänä esimerkkinä tästä on Vaasassa oleva lopputyönäyttelymme, 14 Vuodenaikaa, jossa värimaailma, muoto ja tematiikka muokkaantuivat hämmästyttävän samankaltaiseksi 14 taiteilijan erilaisuudesta riippumatta. Kollektiivitajuntaa käyttää tietysti koko ihmiskunta, ei vain ainoastaan taiteilijat. Maailmamme tila tänä päivänä on pitkälti kollektiivitajunnan luomus.

Pelkistetysti ajatellen voimme sanoa, että elämä ja oleva on virtausta ja liikettä. Liike ja virtaus ovat energiaa. Ihmisellä, kuten muillakin tajunnallisilla elävillä, on valta ja kyky ohjailta tätä energian virtausta. Energiat ovat olemassa, huolimatta siitä käyttäjäkö niitä tietoisesti. Energia itse ei ole kiinnostunut itsensä laadusta tai arvottamisesta. Se on mielen tehtävä. Energialla saadaan aikaan hyvää ja pahaa ja kaikkea siitä välistä. Energia toimii ilman ihmistä, mutta ihminen ei toimi ilman sitä. Energian avulla koko elämänsä pystyy luomaan uusia. On vain osattava ja hallittava muutamat universaalit lait. Se on helpommin sanottu kuin tehty.

3.3 Vetovoimanlaki

Vetovoimanlaiksi sanotaan sitä universaalia lakia, jonka mukaan samankaltaisuus vetää puoleensa. Esim. Raha tulee rahan luo. Onni onnen luo. Tämän olen kokenut omassa elämässäni vahvasti viimeisen kolmen vuoden aikana ja etenkin taiteellisen työni kautta. Ideat tuodaan nykyään eteeni, minulla on vain valinnan vaikeus. Materiaali ei ole minulle ollut myöskään mikään kysymys, tällä en tarkoita ainoastaan koulumme materiaaleja vaan myös omiani. Olen kiitollisena ottanut vastaan ja jakanut omastani. Olen opetellut turvaamaan näihin elämän suomiin rajattomiin resursseihin.

Energia on virtausta ja se mitä tulee, sen on myös lähde. Mikäli energia pysähtyisi minuun, se kuolisi, ehtyisi. Energian käytön kaava on yksinkertainen oppia, mutta vaikea hallita täydellisesti.

1. Minun on ensin oltava. Kaikki alkaa olemiseni julistamisella. Minä olen Lempeys. Energia kuulee tämän. Se tuottaa vastakohtan julmuuden, jotta voisin erottaa nämä toisistaan. Tämä on vastakohtan laki. Vasta kohta tulee myös aina ensin, koska muuten en erottaisi julmuutta ja lempeyttä toisistaan.
2. Seuraavaksi minun toimittava kaikessa tekemisessäni lempeyden kautta, aamusta iltaan. Minun on jaettava lempeyttäni ympärilleni. Todennettava liikkeen, teoin, sanoin, ajatuksin ja etenkin tuntein, että olen lempeä.

3. Sen jälkeen lempeys vasta alkaa virrata takaisin luokseni, ja näyttäytyä ympyröivässä maailmassani.

Kaava opettaa nöyrytymään ja olemaan kiitollinen.

4 LUMI EI OLE VALKOISTA EIKÄ MUSTE MUSTAA

Kun ihminen ymmärtää kuolemattomuutensa sielunsa kautta, muutokset lakkaavat pelottamasta. Elämän keskeinen tapahtuma on liike ja muutos. Jos jokin ei liiku tai muutu, se ei ole elossa. Toisen lukuvuoteni aikana tein Kankaanpäässä linjavalinnan taidegrafiikkaan. Koen piirtämisen edelleen minulle luonnollisempänä ja kiehtovimpana ilmaisunmuotona kuvataiteessa ja grafiikka on minulle alati kiehtova kaivo mistä ammentaa luovuutta ja innostusta. Koen, että taidegrafiikka moninaisine tekniikkoi-
neen antaa minulle loputtomasti opittavaa tutkittavaa ja kehittymisen aihetta.

Piirtäminen vei minut mukanaan jo lapsena. Taiteilijaksi päätin ryhtyä jo ennen kuin opin kunnolla lukemaan. Ensimmäinen kotiaineeni ala-asteella oli kunnioitettavat viisi lausetta pitkä julistaen maailmalle aikomukseni olla ”isona” taiteilija.

Toisen vuosikurssin aikana Kankaanpäässä, aloin myös pällistellä ympärilläni ja hienovaraisesti tutustua ihmisiin. Löysin kavereita ja ystäviä. Kiinnostuin uudelleen asioita, joista olin aiemmin ollut kiinnostunut ja opettelin ammentamaan ideoita ympäristöstäni aiemman mielikuvitusmaailmani sijaan. Etsin yhteistyötä vuosikurssilaisteni keskuudesta, toisin kuin edellisellä vuonna, jolloin olin hakenut sitä muualta Suomesta tai ulkomailta. Menin mielelläni ulos luonnostelevaan. Istuin kahvilla muiden seuraksi. Hankin työpaikan siivoojana ja lähdin rohkeasti taidemessuille esittelemään osaamistani galleristeille. Keräsin rohkeutta ja rikoin tietoisesti ujoa ulkokuortani. Ymmärsin yhä konkreettisemmin, että mieleni koostuu muistoista ja tarinoista, omistani ja muiden. Ja aloin koulia mieltäni aisoihin vähä kerrallaan. Huomasin, että voin hallita tunneryöppyjä, joiden uhri olin ollut koko elämäni siihen asti.

Maailmani muuttui ja poljin innolla vettä muutoksen myllyyn. Kyseenalaistin kaiken mitä näin koin ja maistoin. Käsitykseni ajasta ja elämän pituudesta menivät uusiksi. Ruokavalioni meni uusiksi. Lukuisat itsestään selvyudet vaativat minulta uuden tarkastelun. Uin ja pidin itsestäni huolta kävelemällä päivittäin. Aloin nukkumaan öisin ja heräämään aamulla töihin ja opiskelemaan.

Pikkuhiljaa aloin huomata, ettei minun enää tarvinnut etsimällä etsiä ideoita kuvilleni. Ne tuotiin minulle eteen pyytämättä. Toivoin lisää tietoa jostakin asiasta, joka painoi mieltäni, niin johan sitä tietoa kaadettiin kolallinen niskaani heti seuraavaksi. Minulla ei ollut myöskään aikaa masentua, minulla oli niin paljon ihmeteltävää ja tutkittavaa. Viihdyin elämässäni ja Kankaanpäässä. Jälkiviisaasti ajateltuna kaikki elämässäni sujui ehkä liiankin hyvin.

4.1 Haluan jäädä, kun pitäisi lähteä

Oppilasvaihtoon hakeutuminen tuppasi menemään minulta täysin ohi. Vuosikurssikaaverini muisti muistuttaa minua ärsyttävästi lähes joka päivä siitä olenko jo laittanut hakemukseni menemään. Minä en ollut lainkaan innostunut koko vaihtoon lähdöstä. Minne laittaisin kissani? Huonekalut? Tavarani? Pitääkö minun nyt taas luopua kaikesta? Entä jos ollessani ulkomailla saan jonkin psykoosin tai vahingoitan itseäni tai joku muu vahingoittaa minua? Entä jos niin käy kumminkin vaikka jään tänne? Eihän tämä onnellisuus ja tyytyväisyys nyt ikuista voi olla? Miksen nauttisi siitä nyt? Olen aina liputtanut rehellisyyden puolesta ja pyrkinyt siihen itsekkin, mutta motivaatiokirjeen tekeminen oli minulle vaikeaa. Onnistuin kuitenkin löytämään hyviä syitä tarpeeksi, osa niistä jopa ihan rehellisiäkin, että sain hakemukseni täytettyä.

Kun muuttoni Viroon varmistui pykälä kerrallaan keväällä 2013, aloin itsekkin viimein uskoa, että kyseessä on tervetullut ja hyvä asia. Kun asuntoini varmistui Tallinnasta ja koulupaikkani siinä samoihin aikoihin myin huonekaluni ja ison osan tavaroistani. Anoin kesällä myös rakkaat kissani uusiin koteihin, ratkaisu tuotti lähinnä tuskaa, vaikka olikin oikea.

Pakkasin laukkuun muutaman vaatekerran, työvälineitä, kameran ja kännykän. Loput omaisuudestani piilotin koululle laatikkoihin, toisten työtiloihin ja lukkokaappeihin odottamaan paluutani Kankaanpäähän. Elokuun 2013 lopussa muutin ensikertaa ulkomaille yksin. Hakuprosessi oli lopulta helpompi ja yksinkertaisempi kuin luulinkaan. Opintoni Tallinnan yliopistossa alkoivat samana päivänä, kun saavuin satamaan.

5 TILAA UUDELLE

Menin Viroon nolla odotuksin. Yliopiston opiskelutahti oli täysin vastakkainen Kankaanpään verrattuna. Löysin itseni piirtämästä ja maalaamasta mallin mukaan 6 - 9 tuntia päivässä. Aina en jaksanut kouluun ja annoinkin itselleni sen anteeksi lähes aina. Tyhjiys, jonka olin tahallisesti luonut itselleni ja nolla odotukset antoivat minulle tilaa käsitellä loppuun omia vanhoja surujani, kaunoja ja kipupisteitä. Monet koulutunnit seisoin tai istuin luokassa piirtäen ja kyönelehtien samalla. Taipumukseni stressaantua uusista ärsykkeistä ei tietenkään helpottanut vointiani syksyllä. Yksinäisyys vaivasi minua kampuksella 10000 ihmisen keskellä.

Pidin kuitenkin oppitunneista ja opettajistani, jotka antoivat minulle tilaa surra, mutta eivät silti jättäneet opettamatta. Vähitellen aloin myös nauttia havaintoon perustuvasta työskentelystä. Surin ja itkin ja piirsin. Syksyn toimin kuten aina, eristäytyen muista. Osallistuin muutamiin vaihto-oppilaille suunniteltuihin tapahtumiin mm. Pietarin matkaan. Suurimmaksi osaksi kuitenkin kuljeskelin yksinäni kaupungilla. Vapaa-aikanani kävin elokuvissa, oopperassa ja kiertelin näyttelyjä ja nähtävyyksiä. Hemmottelin itseäni hyvällä ruolla ja uusilla työvälineillä.

Joululomani vietin Oulussa perheeni luona, jota en ollut nähnyt kahteen vuoteen. Joululoman jälkeen aloin tulla enemmän kuoreistani. Sain kavereita ja yhden ystävänkin. Itkemiseni loppui viimein ja nautin täysii viimeisestä puolesta vuodestani Virossa.

Opin uuden kielen ja paljon piirtämisestä, jossa kehityin mielestäni aivan huimalla tavalla. Löysin myös omaa ilmaisukieltäni ja kokeilin rohkeasti uusia tekniikoita. Tämän jälkeen huomio kiinnittyi noiden havaintojen hiomiseen ja sitomiseen käytännössä.

Yksi tärkeimpiä opetuksia oli kuitenkin aihevalintaan liittyvä. Opettajani ottivat usein esiin ns. tabu aiheita, sota, lähisuhdeväkivalta, köyhyys, kerjääminen, mielenterveysongelmat, kulutushysteria, murhat, päivänpolttavat geopoliittiset ongelmat. Tämä tuntui minusta ensin rajulta, mutta sitten aloin ymmärtää rohkeuden tarpeellisuuden taiteen aihevalinnoissa. Tämän uuden rohkeuden ja voiman kanssa oli hyvä tulla takaisin Suomeen, tekemään lopputyötä.

5.1 Taideopiskelijan kriisit

Opiskeluaikanani, joka lukuvuosi, minulla on ollut ainakin yksi tai isompi taiteellinen kynnskysymys pohdittavanani:

Ensimmäisenä lukuvuonna pohdin olinko tehnyt oikeanratkaisun hankkiutuessani kouluun. On eriasia unelmoida jostain koko ikänsä kuin asian toteuttaminen. Se konkretisoitui minulle lukuvuoden lopulla ja olin jättää koulun kesän jälkeen kesken. Niin vaikea havahtuminen oli kyseessä. Siihen auttoi, opiskelija tovereille puhuminen ja se, että annoin ajatuksen ikään kuin olla. En vain suostunut stressaamaan ajatuksella enää itseäni.

Ammattimme realiteetit iskivät naamalleni toisen lukuvuoden aikana todenteolla ja kyseenalaistin uudelleen opiskeluni alalle. Ei sillä, että en olisi jo suurimmaksi osaksi ymmärtänyt mihin ryhdyin jo ammattikoulussa. Minun piti löytää motivaationi uudelleen ja myöskin muokata sitä.

Virossa taas aloin pelkäämään sitä, että olen tulossa alalle toimittamaan tyhjää. Yhtäkkiä aloin ajatella, ettei taiteessani ole tarpeeksi sisältöä. En ollut lainkaan varma myöskään siitä, pystyisinkö tulevaisuudessakaan tuottamaan merkityksellistä taidetta.

Toisaalta koin hätää siitä riittävätkö taitoni sittenkään hyvien kuvien tuottamiseen. Tähän auttoivat uudet ideat ja uudet tekniikat ja asioiden uudelleen pohtiminen. Löysin itsestäni luvan olla omanlaiseni ja tehdä omaa juttuani. Keskityin siihen ja lakkasin murehtimasta.

Neljännän lukuvuoden aikana sisälläni on kytenyt huoli tulevasta ja siitä, mitä valmistumisen jälkeen tapahtuisi. Tämä huoli on erilainen, koska jokainen valmistuja kokee samaa epävarmuutta. On ollut helppoa puhua asiasta vuosikurssitovereille. Kriiseistä olen aina selvinnyt ajan kanssa ja ystävieni kanssa keskustellen. Jokainen pohdinta on tullut tarpeeseen. Siihen voi aina luottaa, että kriisi vie eteenpäin ei taaksepäin.

6 ROHKEASTI KOHTI KIPUA JA TUSKAA

Palasin Tallinnasta, Suomeen Heinäkuussa 2014. Toisin kuin olin alun perin suunnitellut, muutinkin Poriin enkä takaisin Kankaanpäähän. Heinäkuun kuljin linja-autolla Porin ja Kankaanpään väliä ja valmistauduin oppilastoverieni kanssa pitämäämme näyttelyyn Noormarkussa.

Palasin ilmaisussani hetkeksi ensimmäisen vuoteni intuitiiviseen tyyliin ja yhdistelin siihen Tallinnan oppejani. Aloin hahmottaa näyttelyyn valmistuessani, että jonkin sortin hybridi havaintoon perustuvaa realismia ja omalle itselleni luontaisen ekspressiivisen jäljen käyttöä, luo jotain, joka on syvästi minua taiteilijana.

Työskentelin öitä koululla ja kokeilin vedostamista uusille materiaaleille. Tein carborundumeita ja serigrafiaa, piirsin ja maalasin. Tein installaatio kokeiluja ja hyödynsin jo valmiita teoksiani. Jälkeenpäin ajateltuna teoksistani kuvastaa koti-ikävän lisäksi luopumisen kautta löydetyt aarteet. Tunsin kuitenkin, etten saanut itsestäni sisällöllisesti irti juuri sitä mitä oli hakenut. Ikään kuin pelkäsin puhua kivustani ja pelostani.

Syksyllä valitsin kurssin, jossa opin taas uutta grafiikasta. Taidegrafiikan valokuva-menetelmät tulivat tutuiksi. Noilla tunneilla kokeillessani negatiivien yhdistelemistä manuaalisesti vedostusvaiheessa, jokin välähti sisälläni. Olin päätenyt melkein vahingossa johonkin sellaiseen jälkeen, jota halusin kehittää sekä tutkia jatkossakin.

Negatiivit olivat kuvista, joita olin ottanut Tallinnan Vankilamuseossa Patareissa edellisenä kesänä. Ränсистyneet ja tyhjät tilat sekä autiot rakennukset ovat kiehtoneet minua jo kauan esteettisesti, mutta vasta tuolla kurssilla tajusin miten voisin tuoda tätä estetiikkaani esiin ja hyödyntää sitä jatkossa.

Seuraavaksi poimin kurssitarjottimelta kurssin: Teksti, puhe, ääni. Kirjoittamisesta lähtevä työskentely tuntuu minulle ominaiselle, mutta en voinut aavistaakaan, että kurssi avaisi minulle ihan uusia näkökulmia kaikkeen tekemiseeni. Kolmen viikon intensiivisen kurssin aikana luovuudessani lähti liikkeelle jotain, mitä olin ehtinyt jo kaivata. Pääsin viimeinkin kiinni rohkeuteen aihevalinnoissani.

Kirjoittaminen on aina ollut rehellisintä ilmaisua minulle. Paperi on armollinen, se kuuntelee eikä tuomitse. Olen pitänyt päiväkirjaa vuosia ja kirjoittanut ajatuksiani muistiin aina. Nyt oivalsin, että näistä pöytälaatikko teksteistä voi oikeasti löytää teosten aiheita. Tekstien rehellisyys oli kaivattua ja tarpeellista.

Pidin helmikuussa 2015 oppilastovereitteni kanssa yhteisnäyttelyn Kankaanpää galleriassa. Ensimmäistä kertaa teoksiini, tulivat juuri ne aiheet ja temaattiset vakavuudet, jotka olin aiemmin suunnitellutkin. Olin innoissani. Olin löytänyt kipupisteeni ja uskaltanut mennä sinne sisään ja tehdä siitä. Kaiken lisäksi saamani palaute näyttelystä on ollut hyväksyvää ja positiivista. Nämä kaksi kurssia ja näyttelymme onnistuminen johtivat lopputyöni taiteellisen osuuden valintoja.

6.1 Mieli

Mieli on instrumentti. Mieli on renki, joka pitää kehoa elossa, turvassa. Mieli suojelee ihmistä vahingoilta, nälkäkuolemalta. Mieli hoitaa myös itse, itseään. Tämä on mielen

tehtävä. Tehtävässään mieli onnistuu säilömällä tietoa ja tarinoita. Tätä ”bitti”-pankkia kutsumme muistiksi. Muisti on siis kooste tarinoita ja tiedon muruja. Mieleemme muistille ominaista on se, että kaikki mitä siellä on säilöttynä, on menneisyyttä. Sielun muisti taas käsittää aivan kaiken.

Mieli muisteineen on kuriton kakara. Se on koulittava ja se on opetettava tottelemaan. Mielen herraksi on tärkeä päästä. Herraksi ei pääse tuuppaamalla mieleen lisää informaatiota. Eikä mielen herraksi pääse muistelemalla, eikä pakottamalla tai käskemällä. Sielulla, kokemukseni perusteella on isoin rooli kaikessa yksilön elämässä. Kun olen opetellut kuulemaan sieluani ja elämään sen kautta, mieleni on väistynyt sivuun ja rauhoittunut. Tarkkaavuudella ja nykyhetken kaiken kattavalla havainnoinnilla on yllättävän iso rooli, mielenterveydelle. Onnellisuus esimerkiksi syntyy täysin hetkessä. Nykyhetkessä eläminen antaa myös suuren rauhan.

Me ihmiset länsimaissa usein pistämme instrumentti- mielellemme suuren arvon. Toimintakykyinen mieli, eheä mieli, viisas ja älykäs mieli, on nostettu jalustalle ja sitä kumarretaan. Ihmisiä, joiden mieli ei toimi, kuten oletettu keskiverto ns. terve mieli toimii, pidetään herkästi viallisenä ja läpeensä sairaana. Mielenterveys potilasta pilkataan, nöyryytetään ja vieroksutaan. Kuka määrittää sairaan mielen etenkin silloin kun neurologisia, biologisia kehollisia syitä sairauteen ei ole? Olisiko mahdollista, että viallinen mieli, onkin vain erilainen?

Ihmiset Rakentavat identiteettinsä usein lähes kokonaan muistinsa ja mielensä varaan. Kun mieli särkyä ja muisti pettää, niin sekös on noloa. Silti, joka lauantai moni meistä lähtee etsiytymään kohti tätä noloutta sunnuntaiamuna.

Ihmisen aivoissa on vielä paljon tutkimatonta. Emme käytä edes puolta aivojemme kapasiteetista. Ja silti koemme, että yleisin tapa käyttää aivoja on se oikea tapa ja luokittelemme mahdolliset muut tavat häiriöiksi. Ihminen on muutakin kuin mielensä vanki. Mikäli elämme painottaen mieltämme ja sen toimivuutta, elämme mennessä. Reakoimme menneisyyden kautta ja toteutamme tarinaa, jota ei ehkä koskaan ole olemassa ollutkaan. Saatamme kulkea vuosia unessa. Pahimmassa tapauksissa nukumme koko elämämme lävitse. Arkemme koostuu reaktioista sieltä menneisyydestä, jota ei enää ole ja haaveista tulevaisuudesta, jota ei koskaan ehkä tule. Hämmästyttävää on

sekin, kuinka moni ihminen rakentaa koko identiteettinsä ja elämänsä mielensä tarinoille, jotka eivät usein ole edes yksilön omia vaan jonkun muun sanelemia.

Kun luin ja tutkin ja kokeilin näitä ajatuksia, aloin ymmärtää itse, etten minä ole tarinani. Löysin oman tarinani itsestäni ja aloin eheytyä pikavauhtia.

6.2 Flashback ja Blackout

Oman traumatisoitumiseni vaikeimmat hetket ovat liittyneet muistini pettämiseen tai siihen, että muistan jotain aivan tarpeettoman hyvin. Kaiken muun sairauteeni kuuluvan, olen oppinut suuremmassa määrin hyväksymään ja ymmärtämäänkin. Mutta muistini epämääräisyys on ollut minulle vaikea pala niellä.

Pohtiessani millaiset teokset työstän, tiesin heti paperin olevan pohjamateriaalini ja, että tekisin piirroksen. Paperissa on mahtavaa luonnetta sekä monipuolisuutta, se on elävä, persoonallinen ja voimakas materiaali. Samalla kun se on hauras rypistymiselle ja repeytymisille altis, on se myös uskomattoman sitkeä ja kestävä. Tiesin myös, etten halunnut taidegrafiikan menetelmien teknisyyden vievän aikaani. Päädyin grafiikan mahdollisimman pelkistettyyn olomuotoon, kaiken alkuun, piirtämiseen. Näin olen myös kehollisesti suoraan läsnä piirrokseni jäljessä, mikä tekee teoksistani henkilökohtaisempia. Halusin tehdä myös ison teoksen, jossa oma ekspressiivinen ilmaisuni ja käsialani pääsisi oikeuksiinsa.

Lähdin liikkeelle ottamistani valokuvista, joita muokkailin kuvankäsittely ohjelmalla etsiessäni värimaailmaa ja kuvan tunnelmia. Lopuksi päädyin piirtämään teokseni pastelleilla ja hiilellä. Työskentelin kevään kotonani Porissa, käyden vain harvakseltaan Kankaanpäässä. Mikä antoi tekemiseeni rauhaa ja selkeyttä. Luovuin aste asteelta minulle tyypillisestä piirrosjäljestä ja liu'uin tekemisessäni yhä maalauksellisempaan järkeen. Valmiita teoksiani onkin jatkuvasti kutsuttu ja luultu maalauksiksi mistä tiedän onnistuneeni halussani löytää jotain uutta.

Työstin piirroksiani hitaasti lisäten värikerroksia. Tosina päivinä taas poistin teemmääni tavoitellen läpikuultavuutta. En halunnut tehdä mitään mikä olisi jäljeltään liian pikkutarkkaa tai realismia tavoittelevaa.

Flashback (Taantuma) syntyi piirroksistani ensimmäisenä. Teoksen kirkas valo kuvastaa muistojen ryöppyämistä mieleen väärällä hetkellä. Tuolilla istuva harmaa hahmo on häikäistynyt ja peloissaan. Hän asuu omassa maailmaassan nykyhetkessä, joka on hämärtynyt, vääristynyt ja peittyneet muistojen vallitessa hänen mieltään ja todellisuuttaan.

Blackout (Muistikatkos) syntyi nopeammin kuin Flashback. Kuvassa vaalea ihmisnäinen hahmo seisoo nurkassa tuolilla huoneessa, jonka seinät ovat tulella. Toiseen seinään on ilmestynyt savuinen musta aukko mitä kautta pääsisi huoneesta pakenemaan, mutta hahmo ei voi tehdä niin. Katsojan etualalla on oven karmi lukkoineen ja laseineen, joista näemme sisään huoneeseen. Emme saa tulla tilaan emmekä voi auttaa hahmoa pakenemaan omasta helvetistään. Emme tiedä mitä meidän kuuluisi muistaa, jotta hahmon pakeneminen onnistuisi.

Vaikeita teosten tekemisessä oli malttaa oma innostuneisuuteni. Työstän teoksiani usein helposti liikaa ja tämän ylityöstämisen halusin välttää. Toisaalta nautin työstön verkkaisesta tahdistista. Myöskin pakotin itseni perustelemaan tarkoin molempien kuvien kaikki elementit. Paperin arvaamattomuus ja haavoittuvuus toi omat haasteensa ja ihan viime hetkille ripustaminekin tuntui hankalalle ja arvoitukselle.

Olen usein vetänyt viimeisen vuoden aikana syvään henkeä ja istunut vain alas. Koen, että taiteellista tekemistäni ohjaa suurempi ja itseäni vahvempi voima, jonka ohjaukseen minun kannatta luottaa. Niinä hetkinä, kun olen kokenut epätoivoa, olen vain kiittänyt elämääni siitä mitä olen saanut. Rauhoituttuani kunnolla olen jatkanut työskentelyä. Tiedän, että tällä kaikella on merkityksensä minulle itselleni ja muille ihmisille. Tästä on hyvä jatkaa.

LIITTEET

Lukulista

Tekstiini olen saanut vaikutteita joistakin tässä mainitsemistani kirjoista. Lisäksi olen listannut kirjoja, joista minulle on ollut apua. Olen maininnut suomenkielisen nimen, mikäli teos on suomennettu.

Hengellisyydestä:

Neale Donald Walsch:

- Keskusteluja Jumalan kanssa 1, WSOY 1999
- Keskusteluja Jumalan kanssa 2, WSOY 2000
- Keskusteluja Jumalan kanssa 3, WSOY 2002
- Yhteys Jumalaan, WSOY 2002
- Ystävyys Jumalaan, WSOY 2003
- Huomisen Jumala, WSOY 2005
- Happier than GOD –Turn Ordinary life into an Extraordinary Experience, Emnin Books 2008
- When Everything Changes Change Everything – In a time of turmoil, a pathway to peace, Hodder 2009
- What God Wants - A Compelling Answer to Humanity's Biggest Question, Hodder Mobius 2005

J.Krishnamurti:

- Oivalluskyky herää 1, WSOY 1979

Anthony de Mello:

- Havahtuminen, Like 2011

Mielestä ja elämän hallinnasta:

Mihály Csíkszentmihály:

- Flow – elämän virta: Tutkimuksia onnesta, siitä kun kaikki sujuu, Rasalas 2005

Peter A. Levine:

- Kun tiikeri herää- trauma ja toipuminen, Traumaterapiakeskus 2008

Brad Blanton, PH. D:

- Practicing Radical Honesty – How to Complete The Past Live in The Present and Build a Future , Sparrowhawk Publications 2000

Anne Karilahti:

- Vapaaksi! – luo oma elämäsi, Readme.fi 2014

Kimmo Takanen:

- Tunnelukkosi- vapaudu tunteiden vallasta, WSOY 2011

Wayne W. Dyer:

- Hyväksy itsesi, uskalla elää, Otava 1981
- Uskalla rikkoa rajasi, Otava 1981

Luovuudesta:

Julia Cameron:

- The Complete Artist's Way- Creativity as a Spiritual Practice, Tarcher/ Penguin 2007

Natalie Goldberg:

- Writing Down the Bones – Freeing the Writer Within, Shambhala 2005

